

స్త్రీ , పురుష సమానత్వ దిశగా పయనం

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇంటిగడపదాటి బయట ఉద్యోగాలకు వెళ్ళే మహిళల సంఖ్య పెరుగుతోంది. నేడు పౌరజీవనంలో మహిళల భాగస్వామ్యం పెరుగుతోంది. ఎన్నికలలో పోటీచేస్తున్నారు, పురుషులతో సమానంగా గృహంలో ముఖ్యమైన నిర్ణయాలను చేయగలుగుతున్నారు. వివిధ ఉద్యమాలలో మహిళలు సమష్టిగా పాలుపంచుకోవడం, ప్రభుత్వాలు 1980 - 1990 దశకాలలో మహిళలకు అనుకూలంగా తీసుకున్న నిర్ణయాలు దానికి కారణమయ్యాయి. అయినప్పటికీ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని మహిళలు సమానత్వాన్ని, హుందాతనాన్ని పొందడంలో వెనుకబడి ఉన్నారని చెప్పక తప్పదు. గతం కంటే నేడు మునుపెన్నడూ లేనివిధంగా చిన్నారి ఆడపిల్లల సంఖ్య గణనీయంగా తగ్గిపోవడం ఇందుకు ఉదాహరణ. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో స్త్రీ, పురుషుల మధ్య సమానత్వాన్ని సాధించడంలో అడ్డంకిగా ఉన్న కొన్ని ముఖ్య అంశాలను ఈ అధ్యాయంలో చర్చిద్దాం.

- ◆ పొలాలలో, వరిశ్రమలలో పనికి, ఉద్యోగాలకు వెళ్ళే మహిళల గూర్చి మీకు తెలుసా? వారు నిత్యం ఎదుర్కొనే సమస్యల గురించి తెలుసుకోండి.
- ◆ స్త్రీ, పురుషులు వేరు వేరుగా చేసే పనుల జాబితాను తయారుచేయండి.

స్త్రీలు ఎప్పుడూ ఇంటిపనులు, అంటే వండటం, బట్టలు ఉతకటం, ఇంటిని శుభ్రం చేయటం, పిల్లల సంరక్షణ మొదలైనవి చేస్తున్నారు. అదే మగవాళ్ళయితే వ్యవసాయంలో, పరిశ్రమలలో పని చేస్తారు. కానీ చాలా కుటుంబాల్లో ఆడవాళ్ళు ఉద్యోగాలు చేస్తూ, ఇంటిపని కూడా చేస్తున్నారు. చాలా కుటుంబాలలో మగవాళ్ళు సహాయం చేయకపోగా తాగి ఇంటికి రావటం, స్త్రీని, పిల్లల్ని హింసించటం, దాన్ని వారు భరించటం జరుగుతున్నాయి.

స్త్రీలు సహజంగా ఇలాగే ఉంటారా?

స్త్రీలు సహజంగానే పురుషులకన్నా బలహీనులని, చాలా బాధ్యతాయుతంగాను, ప్రేమగాను ఉంటారని, అంతేకానీ సమస్యలకు ఎదురుతిరిగే తత్వం వాళ్ళలో ఉండదని కొంతమంది భావిస్తారు. వాళ్ళకు వంటపని, ఇంటిపని, కుట్లు, అల్లికలులాంటివి పుట్టుకతోనే వస్తాయని అనుకుంటారు. అందుకే ఆడవాళ్ళు ఎప్పుడు వేరొకరి సంరక్షణలో (మగవారి) ఉండాలని అంటారు. ఆడవాళ్ళే పిల్లల్ని ఎంతో జాగ్రత్తగా, ప్రేమతో పెంచుతారు. వాళ్ళలోని ఈ సహజగుణంవల్ల గృహనిర్వహణ వాళ్ళే చూసుకోవాలని అంటారు.

- ◆ పక్క పేజీలోని పట్టికలో ప్రజల మనోభావాలకు సంబంధించిన కొన్ని ప్రధాన అంశాలు పొందుపరిచిఉన్నాయి. వాటిలో మగవారివి ఏవి, ఆడవారివి ఏవి, అలాగే ఇద్దరివీ ఏవో తెలపండి. ప్రతి విద్యార్థి ఈ పట్టికను సొంతంగా నింపాలి.

వరస సంఖ్య	లక్షణం	ఆడవారు	మగవారు	ఇద్దరివీ
1	ధైర్యం - దూకుడు, పోరాడడంలో ముందుండటం			
2	తార్కిక ఆలోచన - గణితం, సామాన్య శాస్త్రంలో ప్రతిభ			
3.	కళాత్మకత - చిత్రాలు వేయడం, నృత్యంలో, సంగీతంలో ప్రతిభ			
4.	సాధన - అభ్యసనంలో ప్రతిభ			
5.	దృఢత్వం - పని చేయడంలో ప్రతిభ,			
6.	బలహీనం, తేలికపని మాత్రమే చేయగలుగుతారు.			
7.	భావోద్వేగాలు - ఏడుపు మొదలుపెట్టడం, అర్ధరహిత కోపం			
8.	సిగ్గు - బయటకు రావటానికి ఇష్టపడకపోవటం			
9.	మాటకారితనం - గలగలా మాట్లాడుతూ ఉండడం			
10.	గుంభనంగా ఉండటం - తక్కువ మాట్లాడుతూ నిశ్శబ్దంగా ఉండటం			
11.	ప్రేమ - జబ్బుపడినవాళ్ళను సాకడం, పిల్లల సంరక్షణ చూడడం			
12.	కండలుతేరి పొడవుగా ఉండడం-క్రీడలలో ప్రతిభ చూపడం			
13.	దుస్తులు ధరించడంలో ఇష్టపడటం			

- ◆ ఈ పట్టికను తరగతిలోని విద్యార్థులందరూ పూర్తి చేసిన తర్వాత, ఎక్కువమంది విద్యార్థుల అభిప్రాయాల్ని టీచరు నల్లబల్లమీద రాయాలి.
- ◆ ఇప్పుడు ప్రతి ఒక్క లక్షణాన్ని కూలంకషంగా చర్చించి ఎక్కువ మంది అభిప్రాయాలను నిర్ధారించి దాన్ని ఉదాహరణలతో చర్చించాలి.

దీన్ని చాలా లోతుగా చర్చించగలిగితే పై అంశాలు ఇద్దరికీ వర్తిస్తాయని అర్థమవుతుంది. ఉదా: పిరికితనం, ధైర్యం అనేవి ఇద్దరిలో కనిపిస్తాయి. అలాగే పిల్లల్ని ఎంతో ప్రేమగా, బాధ్యతగా చూసుకొనే పురుషులు, బాధ్యతారహితంగా ఉండే స్త్రీలు కనిపిస్తారు. అయితే ఇలాంటి కొన్ని లక్షణాలను మనం స్త్రీ, పురుషులకు ఆపాదిస్తాం. నిజానికి వాళ్ళ భౌతిక స్వరూపాన్నిబట్టి ఇటువంటి ఆపాదనలకు ఆస్కారం లేదు. స్త్రీ, పురుషుల శారీరక నిర్మాణంలో ఉండే కొన్ని తేడాలవల్ల స్త్రీలు గర్భండాల్ని శిశువులకు జన్మనిచ్చి, వాళ్ళకి కొన్ని నెలల వరకు పాలిచ్చి పోషించగలుగుతున్నారు. అంత మాత్రాన పిల్లలకు స్నానం చేయించడం, వంట చేయటం, బట్టలు శుభ్రం చేయటం లాంటివి ఆడవాళ్ళే చేయాలనటం అర్ధరహితం, శోచనీయం. పురుషులు కూడా ఈ పనులన్నీ చేయవచ్చు. చాలా ప్రాంతాల్లో పురుషులు కూడా ఈ పనులన్నింటినీ సమర్థవంతంగా

చేస్తున్నారు. సాధారణంగా ఆడవాళ్ళే ఈ పనులన్నీ చేస్తూ ఉండడంతో అది వాళ్ళకు సహజలక్షణం అని, ఆ పాత్రలకు వాళ్ళే సరి అనే భావన వృద్ధి చెందింది.

ఈ లక్షణాలను కొన్ని వందల, వేల సంవత్సరాల నుంచి మహిళలకు ఆపాదిస్తూ వచ్చారు. చాలా సంవత్సరాల నుంచి ఇలా జరగడంతో మనమంతా ఇది సహజమే అనే నిర్ధారణకు వచ్చాం. వాస్తవానికి ఇటువంటి నియమాలను సమాజం రూపొందించింది. వనరులపై పురుషుల నియంత్రణ ఉంది, నియమాలూ వాళ్ళేచేస్తారు. కొన్ని వందల సంవత్సరాలుగా పురుషానుకూల సామాజిక వ్యవస్థ కొనసాగుతోంది. చరిత్రలో చూస్తే రాజులుగా, మత పెద్దలుగా, ప్రధాన అధికారులుగా పురుషులే ఉన్నారు. చట్టం, న్యాయం లాంటి అంశాలన్నీ పురుషులే తయారుచేశారు. పశువులు, భూమి మాదిరి స్త్రీలు కూడా పురుషులకు లోబడి ఉండేలా చేశారు.

మనకు స్త్రీ పురుషుల మధ్య ముఖ్యంగా రెండు రకాల భేదాలు కనిపిస్తాయి. మొదటిది సహజంగా కనిపించే శారీరకమయిన తేడా. దీని వల్లనే స్త్రీలను తక్కువగా చేసి చూడడంలేదు. ఇక రెండోది సామాజికమైన చిన్నచూపు. స్త్రీలను పురుషులకంటే తక్కువగా భావించే కొందరు పురుషుల భావనే స్త్రీల అసమానతకు, వివక్షతకు ఒక కారణం. దీన్నే సామాజికమైన తేడా లేదా లింగపరమైన తేడా అని చెప్పుకోవచ్చు.

బాలబాలికల పెంపకం

అమ్మాయిలను, అబ్బాయిలను పుట్టుకతోనే తేడాగా పెంచడం మొదలవుతుంది.

ఈ కింది విషయాల్లో అమ్మాయిలను, అబ్బాయిలను ఎలా పరిగణిస్తున్నారో తరగతిలో చర్చించి ఆయా విషయాలు ఎంత వరకు నిజమో తెలుసుకోండి.

- ◆ కొడుకు పుడితే స్వాగతించి పండుగ జరుపుకునే కుటుంబాలు కూతురు పుడితే భారంగా ఎందుకు భావిస్తున్నాయి?
- ◆ అబ్బాయిల్ని వాళ్ళ స్నేహితులతో బయటికివెళ్లి ఆడుకోటానికి, అందరితో కలిసి తిరగటానికి స్వేచ్ఛనిస్తారు. అమ్మాయిల్ని ఇంట్లోనే ఉంచి ఇంటి పనులు చేయడానికి ప్రోత్సహిస్తారు.
- ◆ అబ్బాయిలకు ఆడుకోవటానికి తుపాకులు, కార్లు, లారీలు లాంటి బొమ్మలు ఇచ్చి ప్రోత్సహిస్తారు. అమ్మాయిలకేమో వంటకు, ఇంటికి సంబంధించిన ఆట బొమ్మలు ఇచ్చి ఆడుకోమంటారు.
- ◆ అబ్బాయిలను పరుగెత్తటానికీ, చెట్లెక్కటానికీ, పాకటానికీ అనుకూలంగా ఉండే దుస్తుల్ని ధరించమంటారు. శరీరమంతా కప్పివేస్తూ- నడవటానికి కాని, పరుగెత్తటానికి కాని వీలులేని దుస్తులను అమ్మాయిలతో ధరింపజేస్తారు.
- ◆ మగపిల్లవాళ్ళకి ముందుగా భోజనం పెట్టి మిగిలిన ఆహారాన్ని మాత్రమే ఆడపిల్లలకు ఎందుకు పెడుతున్నారు?

- ◆ బడికి వెళ్ళి చదువుకోమని అబ్బాయిలను ప్రోత్సహిస్తూ అమ్మాయిలకు చదువుకోవడానికి కావలసిన సమయం ఇవ్వకపోవడం లేదా బడికి పంపకపోవడం ఎంత వరకు సరియైనది?
- ◆ అబ్బాయిలతో పోల్చినపుడు చాలా తక్కువమంది అమ్మాయిలను మాత్రమే పెద్ద చదువులు చదువుటకు అనుమతిస్తున్నారు.
- ◆ ఆరోగ్యం క్షీణించిన అబ్బాయికి సత్వరమే వైద్య సహాయం అందజేస్తారు. అదే ఆడపిల్లకైతే ఎందుకు చేయరు?
- ◆ అబ్బాయిలు వాళ్ళకు నచ్చిన వృత్తిలో స్థిరపడటానికి ప్రణాళికలను రూపొందిస్తారు. అమ్మాయిలు మాత్రం పెళ్లిచేసుకొని స్థిరపడాలని పెద్దవాళ్ళు కోరుకుంటారు.

తగ్గుతున్న బాలికల నిష్పత్తి

ఇలాంటి వివక్ష ధోరణులవల్ల చాలా విచారకరమైన పరిణామాలు ఏర్పడుతున్నాయి. ఉదాహరణకు దేశ జనాభాలో స్త్రీల సంఖ్య క్రమేపి తగ్గిపోతోంది. ఎలాగంటే: 1951వ సంవత్సరంలో ప్రతి 1000 మంది పురుషులకు 945 మంది స్త్రీలు ఉంటే, 1981 వచ్చేసరికి ప్రతి 1000 మంది పురుషులకు 931 మందే స్త్రీలు ఉన్నారు. 2011లో స్త్రీల సంఖ్య కాస్త మెరుగై 940కి చేరింది.

అదే ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పరిస్థితిని పరిశీలిస్తే 1991వ సంవత్సరంలో ప్రతి 1000 మంది పురుషులకు 972 మంది స్త్రీలు ఉన్నారు. 2011 సంవత్సరంనాటికి స్త్రీల సంఖ్య కాస్త పెరిగి ప్రతి 1000 మంది పురుషులకు 992 మంది స్త్రీలు ఉన్నారు. ఇలా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అన్ని రాష్ట్రాలకంటే లింగనిష్పత్తిలో ముందంజలో ఉన్నప్పటికీ దీనివల్ల మన రాష్ట్రంలో అంతా బాగుందని చెప్పలేం. 6 సంవత్సరాలలోపు పిల్లల సంఖ్యను పరిశీలిస్తే ఆడపిల్లల సంఖ్య జనాభాలో గణనీయంగా తగ్గి పోయింది. ఎంత అనేది ఈ కింది పట్టికలో కనిపిస్తుంది.

సంవత్సరం	బాలురు	బాలికలు
1991	1000	975
2001	1000	961
2011	1000	943

అమ్మాయిల పరిస్థితిలో ఎలాంటి అభివృద్ధి లేదని, మరింత క్షీణిస్తోందని దీనివల్ల తెలుస్తుంది.

సాధారణంగా ఆడపిల్లలు మగ పిల్లలతో సమానంగా పుట్టవలసి ఉంది. కాని అమ్మాయిల నిష్పత్తి తక్కువగా ఉండడం వలన స్త్రీలు, ఆడపిల్లలు ఆరోగ్యకరమైన జీవితాన్ని మనదేశంలో కొనసాగించలేక పురుషుల కన్నా ఎక్కువ మంది స్త్రీలు ముందుగా చనిపోతున్నారు. ఈ శాతం ఎందుకీలా దిగజారిపోతోంది?

దీనికి ఎన్నో కారణాలున్నాయి. కొన్ని కుటుంబాలలో చిన్నారి బాలికలకు సరిపడినంత పోషకాహారం లభించకపోవడంతో అనారోగ్యానికి గురై మరణిస్తున్నారు. మరికొన్ని కుటుంబాలలో సరియైన వైద్య చికిత్స అందక వివక్షకు లోనవుతున్నారు. భ్రూణ హత్యల కారణంగా ఆడపిల్లల సంఖ్య ఇటీవల కాలంలో బాగా తగ్గిపోతున్నది. పుట్టడానికి ముందే తల్లి గర్భంలోనే శిశువును చంపడాన్ని భ్రూణహత్య అంటారు. సాంకేతిక పరిజ్ఞాన పురోభివృద్ధిని మగ శిశువులకు మాత్రమే జన్మనిచ్చే అవకాశంగా వినియోగించుకోవడం దురదృష్టకరం

- ◆ ఇలాంటి సంఘటనలేమైనా మీరున్న ప్రాంతాల్లో జరుగుతున్నాయా అని ఉపాధ్యాయులను, తల్లిదండ్రులను అడిగి తెలుసుకొని దానిమీద ఒక నివేదికను తయారుచేసి పాఠశాల గోడపత్రికలో ప్రదర్శించాలి.

అక్షరాస్యతలో అంతరాలు

మనందరి జీవితాలలో బడికి వెళ్ళి చదవడం, రాయడం నేర్చుకోవడమనేది ముఖ్యమైన అంశం. పటం 16.1 ను గమనించండి. రెండు వేరు వేరు

రంగులలో ఉన్న బార్ గ్రాఫ్ వంటివి అక్షరాస్యుల శాతాన్ని తెలియజేస్తున్నాయి - 7 సంవత్సరాల పైబడిన స్త్రీ, పురుషులలో తెలుగు భాష లేక ఏదైనా ఇతర భాషలో చదవడం, రాయడం వచ్చిన వారిని సూచిస్తున్నాయి. స్త్రీలతో పోల్చినప్పుడు పురుషులలో అక్షరాస్యులు ఎక్కువ అని తెలుస్తున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ప్రతి 100 మంది స్త్రీలలో 33 మంది మాత్రమే 1991వ సంవత్సరం నాటికి అక్షరాస్యులని గమనించి ఉంటారు. 2001 నాటికి ఈ సంఖ్య 60 ని చేరింది. ఇదే కాలంలో పురుషుల అక్షరాస్యత 55 నుండి 76 కు పెరిగింది. స్త్రీ, పురుషు అక్షరాస్యతా శాతంలో తేడా తగ్గడాన్ని గమనించి ఉంటారు.

భారతదేశంలో బాగా విస్తరించిన విద్యా వ్యవస్థను ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం కలిగి ఉంది. లక్షకు పైగా పాఠశాలలు, కళాశాలలో 1.50 కోట్లమంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారు. బడిని మధ్యలో మానివేస్తున్న పిల్లల సంఖ్య ఆందోళన కలిగిస్తోంది. 30 సంవత్సరాల క్రితం ఈ సమస్య ఆడపిల్లల్లో మరింత జటిలంగా ఉండేది. ఉదాహరణకు 100 మంది బాలికలు బడిలో చేరితే 65 మందికి మించి 5వ తరగతి ఆపై చదువు కొనసాగించడంలేదు, కేవలం 15 మంది ఆడపిల్లలు మాత్రమే ఇంటర్మీడియట్ వరకు విద్యను అభ్యసించగలుగుతున్నారు.

16.1 ఆంధ్రప్రదేశ్ అక్షరాస్యతా స్థాయి (%)

ఈ వివక్షకు మరో కారణం ఏమంటే స్త్రీలు తక్కువగా చదువుకొని ఉండటం. ఆడపిల్లల చదువును ప్రోత్సహించకుండా వాళ్ళకు ఇంటిపని, పొలంపని, షాపుల్లో పని అప్పగిస్తున్నారు, ఒకవేళ ఏ ఆడపిల్లయినా

బడికి వెళ్ళిచదువుకున్నా అక్కడ నేర్చుకున్న విషయాల్ని ఇంటివద్ద మనసం చేసుకునే అవకాశం దొరకడం లేదు. దీనికి కారణం ఇంటి పనులవల్ల సమయం లేకపోవటం. ఒకవేళ ఇలాంటి వాటినిన్నంటిని సరిదిద్దుకుని ఆడపిల్లలు చదువుకున్నా ఉన్నత చదువులో వాళ్ళకు నచ్చిన సైన్స్, గణితం లాంటి విషయాలు తీసుకోవటాన్ని నిరుత్సాహ పరుస్తారు. ఇవి అబ్బాయిలు మాత్రమే చదవాలని, అమ్మాయిలకి భాషా, సాహిత్యం, హోం సైన్స్ లాంటి సబ్జెక్ట్స్ ని సూచిస్తారు. ఇలాంటి విషయాల్లో కొన్ని పాఠశాలలు కూడా లింగ ఆధారంగా అబ్బాయిలు హోమ్ సైన్స్ చదవటానికి వీలులేదని అమ్మాయిలు మాత్రమే చదవాలని నిర్బంధిస్తున్నాయి.

ప్రస్తుతం పరిస్థితి మెరుగైంది. అయినప్పటికీ బాలబాలికలలో 1/6 వ వంతు ఐదవ తరగతి తరువాత పాఠశాలకు దూరమవుతున్నారు. ఈ విషయంలో బాలబాలికల మధ్య పెద్ద వ్యత్యాసం అంటూ ఏమీ లేదు.

- ◆ మీరు చదువుకొనే పాఠశాలలో అమ్మాయిలు కాని, అబ్బాయిలు కాని వివక్షకు గురయ్యే అంశాల జాబితాను తయారుచేయండి.
- ◆ మధ్యలో చదువు మానివేసి ఇంటి దగ్గర ఉన్న స్త్రీ పురుషులిద్దరితో తరగతిలోని ప్రతి విద్యార్థి మాట్లాడాలి. చదవు మానివేయడానికి గల కారణాలను కనుక్కొని వాటిని తరగతిలో చర్చించాలి.
- ◆ మీరున్న ప్రాంతం, గ్రామంలో ఎంత మంది బాలికలు ఈ సంవత్సరం బడి మానేశారో తెలపండి.

ఆస్తి హక్కు

మన దేశంలో చాలా వరకు భూములు, ఇళ్ళు, పరిశ్రమలన్నీ పురుషుల పేరుపై ఉంటున్నాయి. తల్లిదండ్రుల ఆస్తులపై పిల్లలందరికీ సమానహక్కుంది అనే చట్టాలున్నా, చాలా కొద్దిమంది అమ్మాయిలు మాత్రమే తల్లిదండ్రుల ఆస్తిలో భాగం పొందుతున్నారు. సాధారణంగా అబ్బాయిలే ఆస్తికి హక్కుదారులు

అవుతున్నారు. దీని ఫలితంగా స్త్రీలకు పొలాలు, దుకాణాలు, పరిశ్రమల ద్వారా వచ్చే ఆదాయాలు ఏవీ లేకపోవటం వల్ల వాళ్లు ఆర్థికంగా తండ్రిమీద, భర్త మీద, కొడుకులమీద, అన్నదమ్ములపై ఆధారపడుతున్నారు.

ఈ మధ్య కాలంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిస్థితి కొంత మెరుగైంది. 1980 దశకంలో వచ్చిన చట్టాలు దీనికి కారణమని చెప్పవచ్చు. ఈ చట్టాలద్వారా వారసత్వంగా వచ్చే తల్లిదండ్రుల ఆస్తిలో కొడుకులతోపాటు కూతుళ్లకు కూడా సమాన వాటా కల్పించడం తప్పని సరి అయ్యింది. వారసత్వంగా వచ్చే ఆస్తిలో లింగ వివక్ష లేకుండా స్త్రీలకు సమాన హక్కులను కల్పించడంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది.

ఉపాధి

స్త్రీలు ఇంటి పనితోపాటు ఉద్యోగాలు చేయడం వల్ల స్వతహాగా ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకునే స్థితికి వచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని చాలామంది మహిళా కార్మికులు వ్యవసాయంలో, తాత్కాలిక ఉద్యోగాలలో పనిచేస్తూ వారిలో కొందరు సొంతంగా చిన్న దుకాణాలను, సంస్థలను నిర్వహించడం ద్వారా ఉపాధిని పొందుతున్నారు. ఈ మహిళలు ఉద్యోగాలు చేస్తున్నప్పటికీ వారు రక్షణ లేని పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నారు.

చాలా కుటుంబాలలో బాలికలు పౌష్టికాహార లోపంతో, సరైన చదువు లేకుండా పెరుగుతున్నారని చూశాం. దాని ఫలితంగా మంచి జీతభత్యాలు పొందే అవకాశం లేకుండాపోతోంది. స్త్రీలు బాగా చదివినవారైనప్పటికీ వాళ్ళను ఉద్యోగాలు చేయనీయకుండా ఇంటి పనులకే పరిమితం చేయటం గ్రామీణ భారతంలో అత్యధికంగా చూస్తున్నాం. అలాగే ఉద్యోగాలు చేస్తున్నవాళ్ళను ఇంటి పనికోసం నెలవులు పెట్టిస్తూ, వాళ్ళ ఉద్యోగానికి ఆటంకం కల్పిస్తున్నారు. బాగా చదివిన స్త్రీలు మంచి వృత్తి, ఉద్యోగాలు చేయలేకపోవటానికి వాళ్ల కుటుంబీకులు ఒప్పుకోకపోవటం, స్త్రీలు కుటుంబాన్ని విడిచి చాలా

రోజులు ఉండవలసిరావడం కారణాలుగా చెప్పవచ్చు. అంతేకాక స్త్రీలకు వీలైనప్పుడు చేసే ఉద్యోగాలే అనుకూలమంటూ తీర్మానిస్తారు. చాలా మంది స్త్రీలు సరైన విద్యార్హత లేకపోవడంతో ఎక్కువగా వ్యవసాయ కూలీలుగా, గనుల్లో, ధనికుల ఇళ్లలో పనివాళ్ళుగా ఉంటున్నారు. ఇలాంటి పనులు వాళ్ళను శారీరకంగా ఒత్తిడికి గురిచేయటమేకాక, వాళ్ళకి సామాజిక మర్యాద, భద్రత లేకుండా ఉంది. వారు నిరంతరం అవమానాలకు, అవహేళనలకు గురవుతున్నారు.

మనదేశ రాజధాని అయిన ఢిల్లీలోని ఒక ఇంట్లో పనిచేసే మాలిని అనే ఆమె ఏమి చెబుతోందంటే...

నేను మూడంతస్తుల భవనంలో నివసిస్తున్న ఒక ధనవంతుల ఇంట్లో పనిచేసేదాన్ని. నాకు ఏ పని చెప్పాలన్నా ఆ ఇంటి యజమానురాలు అరుస్తూ చెప్పేది. నేను వంటింట్లో పనిచేసే దాన్ని. ఇంటిని శుభ్రం చేయటానికి ఇంకా ఇద్దరు అమ్మాయిలున్నారు. మా పని ఉదయం 5 గంటలకు మొదలయ్యేది. మాకు వాళ్ళిచ్చేది ఒక కప్పు టీ, రెండు ఎండిపోయిన రొట్టెలు మాత్రమే. మూడో రొట్టె కావాలన్నా ఇచ్చేది కాదు. సాయంత్రం నేను వంట చేయగానే ఆ ఇద్దరు అమ్మాయిలూ రాత్రి భోజనంలో మూడవ రొట్టె కావాలని అడిగేవారు. చాలా రహస్యంగా వాళ్ళకి ఇచ్చి నేను కొన్ని రొట్టెలు తినేదాన్ని. యజమానురాలు ఏ సమయంలో కేకలు వేస్తుందోనని భయపడిపోయేదాన్ని. అవమానంతో కూడిన ఏడుపు వచ్చేది. రోజంతా మేం కష్టపడి పనిచేయలేదా? మేం కొంత గౌరవానికి నోచుకోలేమా?

- ♦ మీకు తెలిసిన పనివాళ్ళను గురించి చర్చించి వాళ్ళను ఇంటివాళ్ళు ఎలా చూస్తున్నారో, పనివాళ్ళు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలేమిటో, వాళ్ళు ఎంత సంపాదిస్తున్నారో తెలుసుకోండి.
- ♦ మాలిని లాంటి వాళ్ళు రోజంతా కష్టపడ్డా 100/- రూపాయలు కూడా ఎందువల్ల సంపాదించలేక పోతున్నారు?
- ♦ సాధారణంగా స్త్రీలు చేపట్టే ఇతర వృత్తులు ఏమిటి? వారి స్థితిగతుల గురించి నీకు తెలిసిన విషయాలను మీ తరగతిలో చర్చించండి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం వారిచే ఉచితపంపిణీ

కొన్ని దశాబ్దాలనుంచి స్త్రీలు చేపట్టే వృత్తులలోను, ఉద్యోగాలలోను క్రమేపి మార్పులు వచ్చాయి. చాలా మంది స్త్రీలు ఎక్కువ విద్యార్హతలు సంపాదించి, అప్పటి వరకు ఇవి పురుషులకు మాత్రమే అనుకొనే ఉద్యోగాల్లో కూడా ప్రవేశించగలిగారు. 1980 దశకంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వచ్చిన రిజర్వేషన్ల విధానాలు చాలామంది స్త్రీలు కళాశాలల్లో చేరడానికి, ప్రభుత్వ ఉద్యోగాలలో స్థిరపడడానికి దోహదపడ్డాయి. వీటివల్ల మహిళలు కళాశాలలో చేరి విద్యావంతులై వేతనం తీసుకునే ఉద్యోగాలలో చేరుతున్నారు. ప్రస్తుతం పేరు పొందిన శాస్త్రవేత్తలుగా, రాయబారులుగా, ఇంజనీర్లు మొదలైన ఉద్యోగ వృత్తులలో అనేక మంది కొనసాగుతున్నారు.

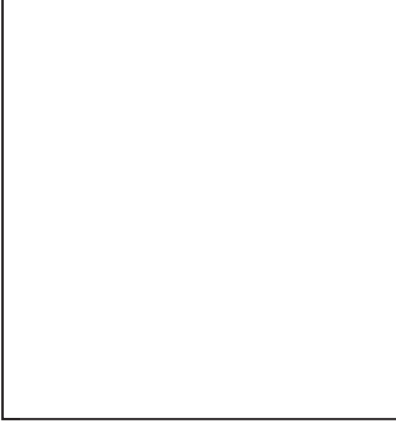
16.2 భారత్ లో ప్రథమ మహిళా రైలింజన్ డ్రైవర్ అయిన సురేఖా యాదవ్

ప్రస్తుతం స్త్రీలు రక్షణ, నౌకాదళం, వైమానికదళంలో కూడా పనిచేస్తున్నారు. నేడు మహిళా పైలెట్లు కూడా ఉన్నారు. రైలింజన్ డ్రైవరుగా కూడా స్త్రీలు ఎంపిక అయ్యారు. ఉన్నత విద్యకోసం స్త్రీలు సాగించిన పోరాటంవల్ల, లింగవివక్షను ఎదిరించి ఆయా వృత్తులలో చేరడం వల్ల ఇదంతా సాధ్యమయింది.

గుర్తింపులేని స్త్రీ శ్రమ

మనం స్త్రీలు చేసే రోజువారీ పనిని పరిశీలిస్తే వారు తమ సమయాన్నంతా పనుల్లోనే గడుపుతున్నట్లు తెలుస్తుంది. అయినా చాలాసార్లు వాళ్ళ పనికి తగిన గుర్తింపుగానీ, ఆదాయంగానీ ఉండటం లేదు. వాళ్ళు చేసే కష్టమైన పనులు ఎవరి దృష్టికీ రావటం లేదు.

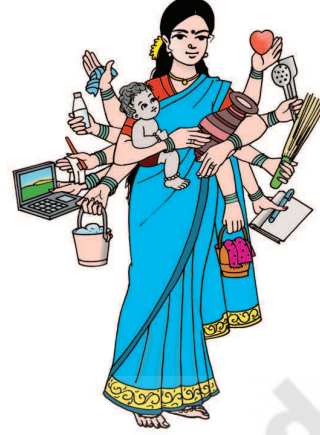
- ◆ పొలంలో పనిచేస్తున్న రైతుల చిత్రపటాన్ని కింద ఇచ్చిన ఖాళీ స్థలంలో గీయండి. గీసిన తరవాత మీ ఉపాధ్యాయులకు చూపించండి.

పై చిత్రపటంలో, మీలో పురుష రైతులను, స్త్రీ రైతులను, స్త్రీ, పురుషులిద్దరినీ పని చేస్తున్నట్లుగా ఎంత మంది చిత్రీకరించారు.

రైతు అంటే పురుషులనే అనుకుంటాం, స్త్రీలని అనుకోం. నిజానికి భారతదేశంలో పొలంలో పనిచేసే వాళ్ళలో ప్రతి 10 మందిలో 8 మంది స్త్రీలే. భూమిని దున్నటం, విత్తనాలు చల్లటం, నాట్లు వేయడం, కలుపుతీయడం, పంట కోయడం, నూర్పు చేయటం, ఇలా లెక్కలేనన్ని పనులన్నింటినీ స్త్రీలు చేస్తున్నారు. అయితే వీటిలో కొన్ని పనులను స్త్రీలు మాత్రమే చేస్తున్నారు. వరినాట్లు వేయటం, కలుపు తీయటం, వేరుసెనగకాయలు తవ్వి తీయటం లాంటి పనులను వారికి కేటాయించారు. వాటితోపాటు పొలాల్ని స్త్రీలే స్వయంగా సాగుచేస్తున్నారు. పురుషులు పట్టణాలకు, ఫ్యాక్టరీల్లో పనిచేయటానికి వెళ్లిపోయినప్పుడు వ్యవసాయ బాధ్యతలు వీళ్ళే నిర్వర్తిస్తున్నారు.

స్త్రీలు వాళ్ల సొంత పొలంలో చేసిన పనికి ఎలాంటి గుర్తింపు కాని ఆదాయం కాని పొందకుండానే పనిచేస్తున్నారు. ఒక వేళ వేరేవాళ్ళ పొలంలో కూలికోసం పనిచేసినా వాళ్ళ కూలి పురుషులకంటే తక్కువ.

16.3 చిత్రాన్ని చూడండి: ఉద్యోగం చేస్తున్న మహిళకూడా గృహసంబంధ పనులు తానొక్కరే చేయక తప్పడంలేదుకదా! స్త్రీల పనిని కూలిపనిగా గుర్తించగలమా?

దీంతో మనకు అర్థమయ్యేదేమంటే స్త్రీ తన ఇంటికోసం ఎంతో కష్టపడితేనేగానీ ఆ ఇల్లు నడవదు. స్త్రీ ఇంట్లో చేసే ప్రతి పనికి (వంట పనికి, ఊరగాయ పచ్చళ్ళ తయారీ, పిల్లల సంరక్షణ, చదువు, అనారోగ్యంతో ఉన్న వాళ్లకోసం చేసే సేవలకు, బట్టలు కుట్టటం, నీళ్ళుపట్టటం, నిత్యావసర వస్తువులు కొనుగోలు చేసి తేవడం మొదలైనవాటికి) మనం డబ్బు ఇవ్వాలంటే ప్రతి నెలా ఎంత ఇవ్వవలసి ఉంటుంది? ఒక్కసారి ఆలోచించండి.

వాళ్ళు చేసే పనికి ఎవరూ ఏమీ ఇవ్వకపోగా, సమయానికి చేయలేదని, రుచిగా తయారుచేయలేదని దూషిస్తారు. అదే పురుషులు పనిచేస్తే వాళ్ళకు డబ్బు వస్తుంది. వాళ్ళకు నచ్చినట్లు ఖర్చు చేస్తూ జీవితాన్ని గడుపుతారు.

- ◆ మీ ఇంట్లో మీ అమ్మ, అక్క చెల్లెలు, వదిన మొదలైన వాళ్ళంతా చేసే పనులను ఒక పట్టికగా తయారుచేయండి. వాళ్ళు ఎప్పుడు నిద్ర లేస్తారో, ఎప్పుడు భోజనం చేస్తారో, ఎప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకుంటారో, ఎప్పుడు నిద్రపోతున్నారో పట్టికలో రాయండి.

మారుతున్న నేటి పరిస్థితులు

మీరు 13, 14 పాఠాలలో గ్రామ పంచాయితీ, పట్టణ స్థానిక స్వపరిపాలన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏవిధంగా పనిచేస్తుందో చదివారు. ఆ వ్యవస్థల్లోని సభ్యుడు తాను నివసించే ప్రాంతం, గ్రామం, సమాజాభివృద్ధికి ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో సహాయపడతాడు. జనాభాలో సగం ఉన్న స్త్రీలు, యువతులు అటువంటి పరిపాలనా విభాగాలలో సభ్యులుగా, నాయకులుగా రావడానికి వారి కుటుంబాలు, వారి భర్తల ప్రోత్సాహం ఇప్పటిప్పుడే లభిస్తోంది. ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యల కారణంగా పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో, ఇతర సంస్థల ఎన్నికలలో పోటీచేసి ప్రజాసంబంధ వ్యవహారాల్లో మరింత చురుకుగా ఎక్కువమంది స్త్రీలు పాల్గొనడం తప్పనిసరి అయింది.

8వ పాఠంలో ఎండుమిర్చి వ్యాపారాన్ని ఇంద్ర స్వయం సహాయక సంఘాలద్వారా తీసుకున్న డబ్బుతో ఏవిధంగా నిర్వహిస్తోందో గుర్తుచేసుకోండి. మండల, గ్రామ స్థాయిలో కుటుంబ ఆదాయాన్ని పెంచుకోవడానికి స్త్రీలు స్వయం సహాయక సంఘాలుగా ఏర్పడ్డారు. కుటుంబాలలో ముఖ్యమైన నిర్ణయాలు చేయడంలో భర్తలు, ఇతర పురుషులతో కలిసి మీరు పాలుపంచుకుంటున్నారు. సమాజంలో, గ్రామంలో నెలకొని ఉన్న సమస్యలు, ఇతర ముఖ్యమైన విషయాలు చర్చించడానికి, వాటిని పరిష్కరించుకోడానికి పరిపాలనా వ్యవహారాలలో పాల్గొనడానికి స్వయం సహాయక సంఘాలద్వారా

అవకాశం లభిస్తోంది. ఈ విషయంలో కొన్ని అవాంతరాలు ఎదురైనప్పటికీ స్త్రీలు తమకు లభించిన అవకాశాలతో విజయవంతంగా ముందుకు వెళుతున్నారు.

ప్రాజెక్టు

1. మీ పాఠశాల రికార్డుల ప్రకారం ఎంతమంది అమ్మాయిలు 1, 5, 8, 10 తరగతుల్లో ఉన్నారు? అమ్మాయిలకంటే ఎక్కువ మంది అబ్బాయిలే పాఠశాల విద్యను పూర్తిచేయగలుగుతున్నారనే విషయాన్ని ఈ సమాచారం సమర్థిస్తుందా?
2. ముఖ్యమైన వార్తాపత్రికలు చూసి పురుషులు చేసే వృత్తులలోకి ప్రవేశించి పేరుపొందిన స్త్రీల జీవిత గాథలను, వాళ్ళు ఎదుర్కొన్న సవాళ్ళను, వాటిని అధిగమించిన తీరును చూపిస్తూ ఒక ఆల్బమ్ తయారుచేయండి.
3. స్త్రీల ఆర్థిక స్వేచ్ఛకు, గౌరవానికి స్వయం సహాయక సంఘాలు ఎలా సహాయం చేస్తాయో, మీ ప్రాంతాలలో వున్న స్వయం సహాయక సంఘాలను చూసి చెప్పండి.

కీలక పదాలు

ఉపాధి

అక్షరాస్యత

ఆస్తిహక్కులు

లింగనిష్పత్తి

మీ అభ్యసనాన్ని మెరుగుపరుచుకోండి!

1. అబ్బాయిలకన్నా అమ్మాయిలు బలహీనులని చెప్పడం సమంజసమేనా? మీరు చూపే కారణాలు ఏమిటి?
2. మీ ఇంట్లో మీరు, మీ సోదరులు, సోదరీమణులు చేసే పనుల జాబితాను రూపొందించండి.
3. పది మంది మహిళా ఉద్యోగులను వ్యక్తిగతంగా కలిసి వాళ్ళు చేసే పని, సంపాదన వివరాలు తెలుసుకోండి.
4. మీ ఇంట్లో పెద్దామె ఉంటే 20 సంవత్సరాల క్రితం బడిలోని ఆమె అనుభవాలను తెలుసుకొని వాటిని మీ అనుభవాలతో పోల్చుకోండి.
5. తల్లిదండ్రుల ఆస్తిలో కూతురుకు సమానమయిన వాటా ఎందుకివ్వటంలేదో చెప్పగలరా?